

MondriMaan

Groep 6

Handleiding bibliotheek

Colofon

MondriMaan is ontwikkeld door:

Statenlaan 4
5042 RX Tilburg
www.cubiss.nl
webshop@cubiss.nl

Deze productie is mede tot stand gekomen dankzij financiële steun van:

Provincie Noord-Brabant

Auteur: Sarike Gaillard

Grafische Vormgeving: Sarike Gaillard

De inhoud van dit project is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming van de uitgever vermenigvuldigd worden.

Kijk voor meer informatie op www.cubiss.nl/webshop

© Cubiss, 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Organisatie

2.1 Pakket MondriMaan

2.2 Werkwijze

2.3 Voorbereiding bibliotheek

Bijlagen

1. Schema Activiteiten MondriMaan

2. Collectie boeken

1. Inleiding

Het leesbevorderingsproject *MondriMaan* is ontwikkeld om met leerlingen in groepen 6 van het basisonderwijs aan de slag te gaan met leesplezier. Ze ontwikkelen hun smaak en komen verschillende soorten boeken tegen, van strips en informatieboeken tot gedichten en romans. Het project legt de nadruk op cultuureducatie en leerlingen leren een bekende Nederlandse schilder kennen: Piet Mondriaan.

Het project bestaat uit 3 digibordlessen. Iedere les begint met een vlog van professor Jones. In de eerste les maken we kennis met deze excentrieke professor. Hij is fan van Mondriaan, is gek van ruimtevaart en heeft besloten een tocht naar de maan te gaan maken in een zelf ontworpen Mondriaan-raket. Hij vraagt bij deze voorbereidingen de hulp van de leerlingen.

In de tweede les gaat er tijdens het opbouwen van de raket iets goed mis! Er ontstaat kortsluiting en de professor komt vast te zitten in een Mondriaan-schilderij. Zijn raket is in stukken verspreid over het schilderij. Met hulp van de leerlingen gaat hij de onderdelen verzamelen. Dit gebeurt in 17 opdrachten, waarna hij de raket kan opbouwen en uit het schilderij kan ontsnappen. In de derde les gaat de professor écht aan zijn reis beginnen. Toch heeft hij nog één keer de hulp van de leerlingen nodig.

Tijdens het maken van de verschillende opdrachten komen de leerlingen verschillende boeken, apps en websites tegen waaruit ze informatie of inspiratie kunnen putten. De opdrachten sluiten aan bij: mediawijsheid, cultuureducatie, leesbevordering en 21st eeuwse vaardigheden.

Doelstellingen

- Kennismaken met en gebruikmaken van een collectie boeken op school of in de openbare bibliotheek
- Basiskennis ontwikkelen over schrijvers en boeken
- Informatie opzoeken in de bibliotheekcatalogus en op internet
- Creatief bezig zijn rondom lezen en boeken
- Meningvormend bezig zijn rondom lezen en boeken
- Plezier beleven aan lezen en boeken
- Samenwerking in de klas bevorderen
- Ontdekken van kunst

***MondriMaan* sluit aan bij:**

- leesbevordering: diverse opdrachten rondom boeken, lezen en schrijven
- mediawijsheid
- ontwikkeling van 21ste eeuwse vaardigheden
- cultuureducatie

Met *MondriMaan* wordt gewerkt aan kerndoel 9 van het basisonderwijs¹ (2006):
Leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

2. Organisatie

2.1 Pakket MondriMaan

De school ontvangt van de bibliotheek een pakket met de volgende materialen:

- handleiding onderwijs;
- 3 digibordlessen;
- 1 digibordpresentatie schilderij Mondriaan 'Compositie met rood, geel, blauw en zwart';
- opdrachtenboekjes en stickervellen voor alle leerlingen.

Digibordlessen en digibordpresentatie zijn beschikbaar via www.cubiss.nl/mondriimaan

Het project *MondriMaan* kan op diverse manieren worden ingezet. Voorop staat dat er met een groep leerlingen gewerkt wordt aan het bevorderen van leesplezier en leesmotivatie. Het project bevat klassikale lessen met het digibord en groepsopdrachten voor leerlingen.

2.2 Werkwijze

Digibordlessen

Het verhaal rondom de reis van de professor is opgedeeld in drie klassikale digibordlessen. Elke digibordles begint met een vlog van professor Jones. Deze vlogs van 5 minuten vertellen het verhaal, werken als een inleiding en enthousiasmeren de leerlingen om aan de slag te gaan met de opdrachten die volgen. Ook bevatten de vlogs introducties van boeken. Als de vlog klassikaal bekeken is, volgen in digibordles de opdrachten. Deze opdrachten worden via de digibordles aangereikt en kunnen naar keuze in tweetallen, in kleine groepjes of individueel door de leerlingen uitgevoerd worden. Het gaat om opdrachten zoals het ontwerpen van een raket en het samenstellen van een paklijst voor de reis (digibordles 1), het maken van een boeken top 5 en het bedenken van het vervolgvontuur van de professor (digibordles 3). Vanaf digibordles 2 werken de leerlingen in de opdrachtenboekjes in groepjes van vier leerlingen.

Opdrachtenboekjes

Bij de tweede digibordles worden de opdrachtenboekjes uitgedeeld. Na het bekijken van de digibordles gaan de leerlingen in groepjes van 4 aan de slag. Door het maken van de 17 opdrachten verzamelen de leerlingen raketonderdelen die door de kortsluiting in het schilderij van Mondriaan zijn verspreid. Het opdrachtenboekje bevat een stickervel van het schilderij met 17 stickers. Door het verwijderen van de stickers wordt met symbolen naar de opdrachten in het boekje verwezen. Ook wijst de professor steeds een nieuw vak aan voor een volgende opdracht en is ook te zien dat de raket steeds completer wordt. Het maken van de opdrachten kan invulling geven aan het 'vijftien minuten lezen per dag' (De Bibliotheek *op school*).

Digibordpresentatie 'compositie met rood, geel, blauw en zwart'

De leerkracht kan op een vast moment in de week de verschillende opdrachten bespreken. Per opdracht kan een groepje aangewezen worden om voor de klas te vertellen hoe zij de opdracht hebben aangepakt. Hierbij kan de leerkracht gebruik maken van de digibordpresentatie schilderij Mondriaan 'Compositie met rood, geel, blauw en zwart'. Deze digibordpresentatie is net zoals het stickervel een weergave van het schilderij van Mondriaan. Per slide wordt een vakje van het schilderij geopend. Net zoals op het stickervel van het opdrachtenboekje wordt een vlakje van het schilderij geopend en wijst de professor steeds een nieuw vak aan voor een volgende opdracht en is ook te zien dat de raket steeds completer wordt.

2.3 Voorbereiding bibliotheek

Tijdens het project maken de leerlingen met het opdrachtenboekje kennis met verhalende en informatieve boeken die zorgen voor veel leesplezier. Bibliotheek zorgt ervoor, in overleg met de school, ervoor deze boeken beschikbaar zijn voor de leerlingen:

- stel een collectie boeken samen (zie bijlage 2) of
- zorg ervoor dat de meeste titels opgenomen zijn in de schoolbibliotheek (de Bibliotheek *op school*). Opties: aparte kast MondriMaan gedurende het project.

Rolverdeling leerkracht en leesconsulent

De leerkracht heeft bij dit project de leiding en verzorgt de digibordlessen, geeft aanwijzingen en stimuleert de leerlingen bij het maken van de opdrachten. Eén of twee keer in de week bespreekt de leerkracht de opdrachten die de leerlingen tot dan toe hebben uitgevoerd.

In de handleiding voor het onderwijs is de voorbereiding van de leerkracht beschreven en is een 'Schema Activiteiten MondriMaan' opgenomen met daarbij de wijze van uitvoering, de benodigde tijd en materialen (zie ook bijlage 1).

Leesconsulenten kunnen het project *MondriMaan* met de leerkracht bespreken en afspraken maken over de rolverdeling. Leesconsulenten kunnen één of meerdere activiteiten uitvoeren in de klas bijvoorbeeld:

- het introduceren van het project *MondriMaan* met digibordles 1;
- een presentatie over de verschillende boeken die in het project aan bod komen;
- introductieles Zoeken in de bibliotheek en op internet verzorgen (zie handleiding onderwijs);
- afsluiting van het project organiseren. Leerlingen maken als slotopdracht een filmpje met het vervolgvontuur van professor Jones. De leerkracht zet het filmpje op Youtube-kanaal van de school. De leesconsulent kan de filmpjes delen via social media of website bibliotheek.

Bijlage 1 Schema Activiteiten MondriMaan

Activiteit	Uitvoering leerkracht / leerling	Materialen en hulpmiddelen	Benodigde tijd
Professor Jones wil naar de maan: introductie project	leerkracht	Digibordles 1 www.cubiss.nl/mondrimaan	15 minuten
Opdracht 1 raket	individuele opdracht leerlingen	Kosteloos materiaal , lego enz.	thuisopdracht
Opdracht 2 paklijst	groepsopdracht leerlingen	Pen, papier, boeken ter inspiratie	30 minuten
Kortsluiting	leerkracht	Digibordles 2 Digibordpresentatie schilderij Mondriaan www.cubiss.nl/mondrimaan	15 minuten
Opdrachtenboekje	groepsopdracht leerlingen	Opdrachtenboekje met stickervel schilderij voor elke leerling	Werktijd in het rooster / thuisopdrachten
Lezen in boeken	leerlingen	Collectie boeken van bibliotheek of gebruik de schoolbibliotheek	15 minuten per dag
Bespreken opdrachten	leerkracht en leerlingen	Opdrachtenboekje: leerkracht wijst steeds een ander groepje aan om de uitgevoerde opdracht te presenteren. Digibordpresentatie schilderij Mondriaan www.cubiss.nl/mondrimaan	5 – 10 minuten na elke uitgevoerde opdracht. Naar keuze: elke dag of een paar keer per week
Professor Jones gaat naar de maan	leerkracht	Digibordles 3 www.cubiss.nl/mondrimaan	15 minuten
Opdracht 3 boeken top 5	individuele opdracht leerlingen	Pen en papier, boekencollectie	20 minuten
Opdracht 4 vervolg avontuur Professor Jones	groepsopdracht leerlingen	Tablet met camera, smartphone	50 minuten
Verkiezing filmpje	klassikaal	Tablet met camera, smartphone of digibord	30 minuten
Uploaden filmpje	leerkracht	Youtube kanaal school	5 minuten
Afronding project	klassikaal	Filmpjes op Youtube bekijken met zoekterm Mondrimaan	10 – 15 minuten

Bijlage 2 Collectie boeken

In het opdrachtenboekje *MondriMaan* worden verschillende verhalen en informatieve boeken genoemd of vormen de boektitels de oplossing. De bibliotheek kan met deze boeken een mooie collectie samenstellen die zorgt voor veel leesplezier in de projectperiode. De boeken kunnen ook (tijdelijk) opgenomen worden in de schoolbibliotheek. De titels gemarkeerd met * worden genoemd in het opdrachtenboekje van de leerlingen, digibordlessen én in de vlogs van professor Jones.

Opdracht QR codes

De GVR*	Roald Dahl	B
Paniek in Parijs*	Nanda Roep	B
Hoe overleef ik mijn vader?*	Francine Oomen	C
Dummie de Mummie en de gouden scarabee*	Tosca Menten	B
MaanMysterie*	Paul van Loon	A
100% Coco	Niki Smit	B

Opdracht Computertaal

Een wereld van verhalen*	Oliver Jeffers	AK
Alleen op de wereld*	Hector Malot	B
Bij mij op de maan*	---	J 871
Bor ziet spoken*	Harmen van Straaten	A
De dieren van het duister*	Piers Torday	B
De jongen die niet gaat verhuizen*	Marian De Smet	B
De laatste reis van de Ballerinus*	Adrienne Bolt	B
De ring van koning Salamo*	Lida Dijkstra	B

Opdracht Woordzoeker

Strips Suske en Wiske*

Opdracht Coördinaten

De Eiffeltoren is 540 stokbroden hoog*	Peter Slabbynck	J991
100% Coco in New York*	Niki Smit	B
Alaska*	Anna Woltz	B

Opdracht 6 Verstopte boeken

Eigenlijk ben ik een flamingo*	Simone Lia	A
Mister Orange*	Truus Matti	B
Pas op: nog meer gevaar! door Dr. Noel Zone*	David O'Doherty	J617.73
Geheim agent oma*	Manon Sikkell	A
BOREALIS*	Marloes Morshuis	C
Naar het noorden*	Koos Meinderts	B

Opdracht Woordpuzzel genres

Vlogvriendinnen*	Emma Moss	B
De Bieb Bende: de schatbewaarders	Michael Reefs	B
Ademloos	Gerard van Gemert	B
Dagboek van een muts: hopeloos verliefd	Rachel Renée Russell	B
Het oneindige verhaal	Michael Ende	C
Het dagboek van Nurdus Maximus in Gallië	Tim Collins	B

Opdracht Woning

De waanzinnige boomhut van 65 verdiepingen*	Andy Griffiths	B
Het klokhuisboek over bouwen*	Jord den Hollander	J694
Thuis*	Carson Ellis	AK

Opdracht Krantenartikel

Achter de schermen van het jeugdjournaal*	Jan Paul Schutten	J095.1
Hoe schrijf ik zelf een waanzinnig boek?*	Andy Griffiths	J814

Programmeer een lekkere boterham

Programmeren voor kinderen*	Carol Vorderman	J525.5
Programmeren voor kinderen; games	Jon Woodrock	J525.5
Super Scratch programmeer avontuur*	LEAD project	J525.5
Robotoorlog	Rian Visser	B

Opdracht Schilderijen

Keepvogel en Kijkvogel*	Wouter van Reek	J736.8
Mister Orange*	Truus Matti	B
Waarom zijn er zoveel blote mensen in de kunst?*	Susie Hodge	J700.6
En toen de Stijl	Joost Swarte	J706.8

Opdrachten Ruimtevaart en Sterrenkunde

Laika tussen de sterren*	Bibi Dumon Tak	J592.1
Raket naar de maan*	Hergé	B
De Raket wedstrijd*	Anaïd Haen	B
Armstrong: de avontuurlijke reis van een muis	Torben Kuhlmann	AJ65985
Reis door de ruimte	R. Alcraft	J552.3
De maand	Linda Aspen-Baxter	AJ552.4
Leven als een astronaut	Mark L. Brake	J659.8
Hoe werkt een raket?	Sarah Eason	J659.85
Het heelal	Stefan Greschik	J551.1
Ruimteschip aarde	Sander Koenen	J659.85
De ruimte	Steve Parker	J551.1
Spacy zoekt zijn planeet	Govert Schilling	AK
De ontdekking van de maandag	Govert Schilling	J552.4
Man op de maan	Arend van Dam	E
De Maan-zaak*	Stuart Gibbs	B
Het Maan-mysterie*	Stuart Gibbs	B
MaanMysterie	Paul van Loon	A
Een muis op de maan	Geronimo Stilton / Ennio Bufi	B
Het zwarte ei	Han van der Vegt	B
De stinkende ruimteis (Rik Raket)	Tim Collins	A
Space buddies (DVD)		B